

K R I G S O V E R S I K T .

Da vår forrige oversikt ble skrevet hadde general Sjukov nettopp innledet sin store offensiv på sørfronten. Den utviklet seg hurtig til et av de største slag i denne krig og har ved et mønstergyldig samspill mellom 1., 2. og 3. ukrainske armé under generalene Sjukov, Konjev og Malinovski ført til den hittil største triumf for russisk krigskunst. Gjennom denne storslagne våroffensiv har den røde armé høstet fruktene av den fordelaktige strategiske stilling den hadde tilkjempet seg under vinteroffensiven. Når det tyske nederlag er blitt så katastrofalt skylles det delvis en alminnelig svekkelse av det tyske krigspotential (her har vestmaktens flyoffensiv spilt en viktig rolle) dels alvorlige strategiske feilgrep fra den tyske hærledelses side. Tyskerne må nu i fullt monn bære følgene av Hitlers prestisjestrategi. Mot von Mansteins råd tvilholdt han på Dnjeprlinjen inntil katastrofene (Urkopol, Kanjev-sekken) ikke var til å avverge. Når den tyske hærledelse har innladt seg på et så høyt spill, skylles det sikkert også overbevisningen om at snesmeltings- og søleperioden skulle tvinge russerne til en vårpause som ville sette von Mansteins armeer istand til å holde Buglinjen. Men her gjorde de en alvorlig feilregning. Fremragende russisk ledelse parret med overlegen russisk styrke lot seg hverken stanse av de oppbløtte marker eller vårflommen i elvene og de tyske armeer ble fullstendig utmanøvrert. Begivenhetene lar seg kort sammenfatte slik:

1. ukrainske armé under Sjukov støtte sydvestover mot Karpaterpassene, - over Kolomea mot Tartarpasset ved inngangen til Theiss-dalen, over Cernauti mot passene til Transylvania. Ved disse framstøt ble den tyske øst-armé definitivt delt i to. Forflytning av tropper fra Lwow-avsnittet til fronten i Romania eller omvendt kan nu bare foregå ad lange omveier gjennom Ungarn på jernbaner med tildels liten kapasitet. Mens Sjukov hadde stor framgang i retning av Karpatene, har byene Kowel, Brody, Tarnopol og Stanislawow lenge sperret veien til Lwow hvis erobring er en viktig forutsetning for de videre operasjoner i dette frontavsnitt. De fire nevnte byer har vært omringet i flere uker, men garnisonene har forsvart seg med stor tapperhet og derved lenge hindret det direkte angrep på Lwow som ligger omkring 50 km. bak fronten. Den 16. april kunne imidlertid Stalin i en dagsbefaling meddele at Tarnopol var falt etter 5 ukers beleiring og kamp i byens ruiner. Av garnisonen på ca. 17000 mann ble vel 2000 tatt til fange, resten var falt. Dermed er en av hjørnesteinene i det ytre forsvar omkring Lwow eliminert. Meget taler for at et direkte angrep mot dette viktige knutepunkt nu står først på general Sjukovs dagsorden.

2. ukrainske armé under Konjev hadde 8. mars tilføyet tyskerne et knusende nederlag ved Uman og general Konjev forstod med stor dristighet og dyktighet å utnytte denne seier til et dypt gjennombrudd mot sydvest. 16. mars fortsatte han Bug, trengte i ilmarsj mot Dnjestr som ble passert 19. mars, fortsatte mot og over Pruth 25. mars for 7. april å nå Sereth. Senere er støtretningen lagt over mot syd der slettelandet mellom Karpaterne og Donaudeltaet synes å være målet.

3. ukrainske armé under Malinovski nådde sitt første mål Nikolajev 28. mars og innledet umiddelbart etter angrepet på Odessa, dels ved et støt vestover langs Svartehavskysten, dels ved et angrep fra Peryomajsk ved Bug. Dette framstøt brøt i rask rekkefølge Odessas forbindelseslinjer (som hovedsakelig går mot nordvest) og tvang von Kleist til hurtig å evakuere byen for å undgå fullstendig omringing. Størstedelen av de tyske styrker synes å være undsluppet langs Svartehavskysten, men store mengder tropper og materiell gikk tapt under forsøk på evakuering sjøveien.

Allerede tapet av Nikolajev hadde betydelig forverret stillingen for de innesluttete tysk-rumenske styrker på Krim og ved Odessas fall. var deres stilling blitt håpløs etterat såvel sjø- som flyforbindelsene

praktisk talt var avskåret. Da derfor russerne innledet sin konsentriske Krimoffensiv fra nord og øst, var det innlysende at de tysk-rumenske styrkers skjebne ville være beseglet på kort tid; men at sammenbruddet skulle gå så raskt som vi nettopp har vært vidne til kom allikevel som en overraskelse i betraktning av de gunstige forsvarsbetingelser som terrenget byr. Den 10. april ble offensiven innledet og idet dette skrives (18. april) er den siste tyske posisjon på Krim i ferd med å falle. Det kjempes umiddelbart foran festningen og flåtehavnen Sevastopol. Krim ble forsvart av 4 tyske og 7 rumenske divisjoner. Inntil for 2 dager siden hadde russerne tatt 37000 fanger og resten av de 100 000 mann som forsvarte Krim har bare hatt valget mellom å kjempe og dø eller la seg ta tilfange. Forsøk på å unnsnippe sjøveien er blitt møtt av russiske fly- og sjøstridskrefter og har kostet mange tyskere og rumenere livet. Med russernes besettelse av Krim og erobring av Odessa er den strategiske stilling i Svartehavet totalt forandret.

De viktigste resultater av den russiske våroffensiv kan sammenfattes slik: 1. Den tyske østarmé er definitivt delt i to. Omgrupperinger kan bare skje ad store omveier og alle forsyninger til sydarméen må gå gjennom det politisk og militært usikre sydøst Europa. 2. En bresje er åpnet til militært og politisk vitale deler av "Festung Europa". 3. Ved besettelsen av Krim og erobringen av Odessa behersker den russiske flåte igjen Svartehavet og viktige baser er sikret for fly- og flåteangrep mot rumenske og bulgarske kystområder. 4. Muligheter er skapt for direkte militært samvirke mellom de allierte i øst og vest. Dette direkte samvirke er allerede innledet i og med at allierte fly fra baser i Italia daglig bomber kommunikasjonsknutepunktene bak den tysk-ungarsk-rumenske front.

I og med de erobringer som ovenfor er omtalt har den russiske våroffensiv stort sett nådd sine mål, bare i syd står ennå litt igjen før von Mansteins armeer er trengt tilbake til Donau-Karpaterlinjen. En viss pause i operasjonene på sør-fronten er derfor å forutse, så meget mer som den russiske hærledning nu står overfor valget av strategisk sett helt forskjellige veier for en sommeroffensiv. Skal det neste framstøt gå over og sønnenom Karpaterne mot Donaubekkenet eller skal det rettes vest- og nordvestover direkte mot Tyskland? Valg av område og retning for en sommeroffensiv avhenger i høy grad av vestmaktens planer og hvor langt deres forberedelser er kommet. En gjennomført koalisjonsstrategi skulle tilsi at et russisk framstøt mot Donaubekkenet ble koordinert med en Balkaninvasjon mens en eventuell russisk offensiv mot Polen, Østprøssien og Schlesien har en invasjon i vest som sitt naturlige supplement.

Invasjonsspørsmålet og de forskjellige muligheter som byr seg i den forbindelse har vi tidligere drøftet flere ganger i disse oversikter. Vi skal derfor denne gang innskrenke oss til noen korte kommentarer. Såvel i England som i Russland har misnøyen med at invasjonen har latt vente så lenge på seg ofte kommet til orde, og utålmodigheten i de okkuperte land kan vi jo selv dømme om. Utålmodigheten er naturlig nok, men når den gir seg uttrykk i misnøye og mismot, er det nok fordi mange undervurderer vanskelighetene og ikke fullt ut forstår betydningen av at forberedelsene blir truffet med største grundighet. For selv om den tyske kampkraft i alminnelighet er svekket, mangler vi ikke eksempler på at tyskerne ennå kan kjempe med største tapperhet, dyktighet og seighet (Cassino, Tarnopol, Vitebsk, Pskov). Et moment som lett blir glemt er at selv om vestmaktene nu når over kvantitativt betydelig overlegne armeer med glimrende materielt utstyr, så lider disse armeer kvalitativt av to alvorlige mangler: store deler av dem er uten kamperfaring, officerskorpset har for en stor del kort og mangelfull utdannelse. Ikke minst dette siste er et alvorlig handicap når man skal gå til angrep mot armeer som ledes av det erfarne og tradisjonsrike tyske officerskorps. Bl.a. for å bøte på denne mangel har det vært nødvendig å ta tiden til hjelp ved invasjonsforberedelsene.

Imens hamrer imidlertid de anglo-amerikanske flystyrker med økende intensitet løs på den tyske krigsindustri, og de tyske kommunikasjoner. Natt til 19. april kastet vel 1000 engelske bombefly over 4000 tonn bomber mot jernbanemål i Frankrike. I de siste 6 uker har gjennomsnittlig

mellom 17 og 1800 fly i døgnet vært over tysk område. De allierte har herunder tapt 1100 fly, men de tyske tap beløper seg til mer enn 2000. Bombeområdet utvides stadig og når nu helt til Østprøissen, Polen og Balticum. Betydningen av vestmaktens innsats - også for den russiske offensiv - må ikke undervurderes. Uten den betydelige svekkelse av det tyske fly i øst ville den røde armés store resultater neppe vært mulige. Dessuten virker den stadig økende, tilsynelatende uimotståelige flyoffensiv sterkt demoraliserende på hjemmefronten, sterkere enn nederlagene i øst. Men allerviktigst er kanskje den desorganisasjon bombekrigen fremkaller i administrasjon og kommunikasjoner. Dette er alt sammen nødvendige forutsetninger for invasjonen. Hvor langt forberedelsene er kommet vet bare de få innvidde; men telegrammer til svenske aviser meddeler at "dagen D" - invasjonsdagen, nu er fastsatt.

Ser man på situasjonen som helhet, er det åpenbart at russerne gjennom sin våroffensiv har tilkjempet seg strategiske posisjoner som byr gunstige betingelser for et avgjørende slag, - enten nu dette skal rettes mot Balkan eller direkte mot Tyskland. Det er vel imidlertid rimelig å anta at de trenger en viss tid for å sette istand forbindelseslinjene i de nyerobrede territorier og for oppladning av sine offensive baser. Visse tegn (som storbombingen av jernbanemål i Frankrike) kunne tyde på at bombeforberedelsene i vest er gått inn i den avsluttende fase før invasjon, men det er rimelig å regne med at ennå noen uker vil gå før det store konsentriske angrep på "Festningen Europa" slippes løs. Det kan imidlertid være på sin plass i denne forbindelse å minne om Churchills uttalelse i siste radiotale: "Det kan komme mange tilfeller av falsk alarm, mange skinnangrep og generalprøver innen selve invasjonen er et faktum".

(Ved utarbeidelsen av denne oversikt har forf. vesentlig bygget på "Håndslag").

VVv

Hva vi kjemper for.

Under denne overskrift var i forrige nr. ved en beklagelig feil gitt plass for en innsendt artikkel som har utløst tildels skarp kritikk. Vi finner kritikken berettiget og vil i neste nr. presisere vårt syn på dette spørsmål.

VVv

STOPP ARBEIDSTJENESTEN I ÅR!

Til Norges folk!

I år reiser den norske hjemmefronten seg til åpen kamp mot AT. Ingen god nordmann, ingen norsk jente møter til sesjon eller tjeneste.

Vi vet hva norsk ungdom på utefronten setter inn i kampen i dag, som flyvere, sjøfolk og soldater. Mange av dem er blitt drept eller lemlestet, men uten å betenke seg fortsetter deres kamerater å gjøre sin plikt. Vi vet hva norsk ungdom i fengsler og landflyktighet ofrer, i troskap mot Norge. Nå er det vår tur til å vise samhold og mot i striden for frihet og fedreland. - Det er to grunner til at vi velter AT i år.

1. AT er mer og mer blitt en skole i nasisme. Norsk ungdom tar gjerne sin tørn med kroppsarbeid. Men den kan ikke lyster et befal som direkte gjør seg skyldig i forræderi mot konge og folk, og som planmessig prøver å lokke andre til det samme. Hver norsk jente og gutt er klar over at Norge er i krig i dag, at fienden heter tyskere og quislinger, og at det veldige flertall av nordmenn står enige i den krigen. Men AT-befalet er gått i fiendens tjeneste, de handler etter tyske direktiver og blir utdannet for sitt virke i Tyskland (en hel flokk kom hjem fra leirer der nå i begynnelsen av april). Og den ungdom de kommanderer over, blir kalt til idrettskonkurranser med hirdfolk og tyske lag, de blir tvunget til å paradere for Quisling og tyske offiserer ved AT-mønstringer, og i tjenesten og fritiden blir de utsatt for en slø, intens nasipropaganda.

2. Den viktigste og alvorligste grunnen til at AT må stoppes i år, er at det er overhengende fare for at tyskerne vil mobilisere norsk ungdom til tysk krigstjeneste i en eller annen form, eller gjøre AT-leirene til krigsfangeleirer i tilfelle det kommer til krigshandlinger i Norge. Ingen vet hvor angrepet vestfra mot tyskokkupert land vil bli satt inn, men tiden for invasjon nærmer seg, det er alle parter enige om. Finland kan trekke seg ut av krigen når som helst, og da kommer Norge direkte i frontlinjen, slik som Estland for noen uker siden.

Det vanskeligste problem for tyskerne i dag er å skaffe nok tropper ved fronten og nok arbeidere bak den. Quisling på sin side har mange ganger understreket at Norge står ved Tysklands side i denne krigen, og at vi nordmenn plikter å kjempe sammen med tyskerne. Bare frykten for åpent opprør i folket har tvunget ham til å utsette forsøket på å mobilisere vår ungdom til krig på Tysklands side. Idag vet vi med sikkerhet at ledende quislinger har planer om å utlevere norsk ungdom til krigsinnsats for tyskerne. Vi vet at Riismæs har stilt forslag om å mobilisere fem årsklasser til hjelpetropper på østfronten, og at Quisling har tilbudt Hitler tre divisjoner norske tropper. Og den dag kan meget snart komme da tyskerne i sin desperasjon griper til den reserven av ungdom som fins i Norge. De har alt gjort det tilsvarende i Estland, Ungarn og Slovakia.

Mobiliseringsfaren er derfor dødelig alvor. Den ungdom som ikke vil risikere plutselig å befinne seg på østfronten i tysk uniform, må i dag se lenger enn til det nærmeste skritt han tar. Det er ikke så at det makeligste vil være å si ja til arbeidstjenesten og ta imot ordre fra NS-befalet. Det kan skje i en håndvending at siviltjeneste blir forandret til militærtjeneste. Da er det for sent å organisere seg til motstand, - ja en kan for den saks skyld gjerne sitte i lasterommet på en båt på vei til Tyskland som soldat eller arbeider, som krigsfange eller gissel, før en aner noen ting. Framgangsmåten som ble brukt mot lærerne, studentene og jødene er enkel nok. Den burde ha lært oss å gjennomskue tyske og quislingske forespeilinger og dementier.

STOPP AT LÅR! Norges folk, slå ring om vår ungdom i denne tiden! Styrk den til å gjøre det den vet er rett, hjelp den om den kommer i fare. Fall ikke unna! Ta den risiko som skal til for å gi hjelp som duger. Her er noen korte råd:

1. Hjelp de unge til å holde sammen. Svik dem ikke med tvil og ynk!
2. Hjelp dem til å lytte etter gode råd. De fins, men alt kan ikke sies åpent idag. Lytt oppmerksomt!
3. Hold tett! Det vrirler av angivere, og denne aksjonen er ikke til å prate om, men arbeide fram.
4. La ingen bli uten hjelp som ofrer for den felles sak. Hjelp med arbeid og husly, med mat og klær.

Forrige gangen gjaldt det Ungdomstjenesten, den falt! Også i denne kampen seirer vi. Slå ring om våre barn og unge! Stå fast.

Vær sterk og gjør andre sterke!

vVv

Foran avgjørelsen.

Krigen er i ferd med å gå inn i sin siste, avgjørende fase. Den vil kreve sin innsats av alle, også av oss våpenløse på hjemmefronten. Mer enn noensinne før gjelder det å vise disiplin og samhold og ubrytelig følge parolene. I de avgjørende slag teller hver enkelts innsats, ved frontene som bak dem. Hver eneste en, kvinne og mann, kan gjøre sitt.

Vi har ikke lenger tid og råd til spredt fektning. Nå må enhver som vil fortjene navn av god nordmann finne sin plass i rekkene og gjøre sitt, selv om det skal koste risiko og offer. I de væpnede styrker er det tusener som hver dag gir sitt liv for den sak vi alle kjemper for, og andre tusener blir skutt og brent til krøplinger. De sier ikke "om" og "men" og "hvis" og "kanskje". De betenker seg ikke. De gjør sin plikt. Skal de være alene om innsatsen og offeret? Vil ikke du også gjøre ditt i kampen for friheten, slik at du gjør deg fortjent til den? Eller vil

du-tå imot den som en almisse fra dem som ikke tenkte på sin personlige trygghet og bekvemmelighet, sin stilling og sin formue?

Mange sier: Ja - men hva kan vi gjøre?

Alle kan, hvis de tenker seg om, utrette noe. Det er naturligvis ikke alle gitt å gjøre en innsats i det aktive illegale arbeid i ordets snevrere betydning, men det er likevel tusen små måter hvorpå man kan sabotere og hemme den tyske krigsinnsats. I første rekke gjelder det naturligvis de hvis arbeid mer eller mindre direkte tjener tyske interesser. Her har det vært syndet i Norge. Både firmaer og enkeltpersoner har i mange tilfeller vært alt for tjenstvillige til å påta seg leveranser og arbeidsoppgaver, og selv de som mer nødtvunget har tatt oppdragene, har ofte levert både for raskt og for godt arbeid. Det har hatt mange årsaker, fra tankeløshet og yrkesstolthet til simpelt pengebegjær.

Det må ubønnhørlig kreves at det nå blir slutt på slikt. På enhver tenkelig måte må de tyske krigsanstrengelser nå bremses og treneres. Trekk fram alle mulige vansker, reelle og oppkonstruerte, det er jo nok av dem i denne tid med materialmangel og sviktende tilgang på arbeidskraft. Tøy alle frister, arbeid langsomt og arbeid sløtt, misforstå og fusk! Her kan ikke gis generelle direktiver; enhver må bruke sin fantasi og fagkunnskap. Ofte kan det med små, ja endog ufarlige midler oppnås betydelige resultater.

Dette gjelder ikke bare de som direkte arbeider for tyskerne og som i Norge er et mindretall. Det gjelder også de mange flere hvis virksomhet indirekte tjener den tyske krigsmaskin. Det gjelder f.eks. ikke bare den gruben som leverer malm til tyskerne, det gjelder også verkstedet som leverer maskiner til gruben osv. Enhver har plikt til å analysere sin virksomhet ut fra den synsvinkel og hver dag stille seg det samvittighets-spørsmål: hvordan tjener jeg tyskernes interesser og hvordan kan jeg skade dem?

Hver arbeidstime for tyskerne forlenger krigen og vil øke de stridendes tap når de går til storm mot "festningen Europa". Alt henger sammen. Hvor mange mann tyskerne kan stille på østfronten og bak Atlanterhavsvollen avhenger bl.a. av hvor mange de kan få til å arbeide effektivt for seg i det besatte Europa, også i Norge. Hvert tonn de får av metaller, kjemikalier o.l. betyr en økning med timer og dager av deres motstandskraft, betyr ofre blant våre kjempende landsmenn og allierte som kunne vært unngått.

På bakgrunn av dette vil man også forstå alvoret i parolene nå om boykott av arbeidsmobiliseringen, borgervakten, AT og liknende tiltak for å trekke oss inn i den tyske krigshusholdning. Slik som forholdene er i dag, med en skrikende mangel på menneskemateriell i den tyske leir, er det like viktig at de okkuperte nasjoner holder sitt avsnitt av "arbeidsfronten" som at troppene kommer til å holde sine brohoder når invasjonen setter inn. Vi står foran de avgjørende støt mot Tysklands krigsmakt, og de kan bare føre seiren hjem hvis alle gjør sin plikt, sivile som militære. I den totale krig er det ikke lenger noe skille mellom stridende og "ikke-stridende". Vi er alle soldater i historiens største frihetskamp. Vi må alle gjøre vår plikt.

vVv

"DOLKESTØTTELEGENDEN har alltid spilt en fremtredende rolle i den nazistiske lære, og dukker ikke minst nå opp gang på gang - parallellen med 1918 er svært nærliggende. Hva er egentlig dolkestøttelegenden? Det er en historieforfalskning som er laget av tyske militarister; ifølge den ble Tyskland ikke beseiret militært i forrige verdenskrig, men tapte bare som følge av et "dolkestøt i ryggen"; revolusjonen og sammenbruddet av hjemmefronten.

Denne lære har spilt en meget stor rolle i den politiske debatt i Tyskland mellom de to verdenskriger; den skulle tjene til å fjerne ansvaret for nederlaget og dets ulykker fra chauvinister og militarister, å opphisse folket mot de demokratiske partier og - ikke minst - å forberede

stemningen for en revansjekrig: bare man neste gang holdt jøder, marxister og annet pakk på plass, ville den uovervinnelige tyske militærmakt sikre seieren.

Påstanden er den frekkeste løgn. Det faktiske forhold er følgende: De offensiver som tyskerne søkte avgjørelsen med på vestfronten våren og sommeren 1918 slo fullstendig feil, nådde ikke på noe punkt de operative mål og viste bare at den tyske krigsmaskin var en skygge av hva den hadde vært. Den 18. juli begynte de alliertes motoffensiv som gjorde store og raske framskritt og førte til avgjørende gjennombrudd ved Soissons den 21. juli og ved Amiens den 8. august. De alliertes overlegenhet i materiell og mannskaper økte stadig (amerikanerne sendte da 200 000 mann over havet i måneden), mens Tyskland var bunnskrupt for reserver. Ludendorff, den tyske øverstkommanderende, har selv om 8. august skrevet at han innså at "det var slutt med vår kampkraft", at han ikke kunne håpe å vende bladet og at krigen måtte bringes til avslutning.

Den 27. september kapitulerte Bulgaria. Dermed var veien for de allierte åpen til Romania, som ville bli besatt på noen uker, og uten den rumenske oljen ville Tyskland ikke kunne føre krig i mer enn høyst et par måneder. Østerrike var på rannen av sammenbruddet, om ikke lenge ville Tysklands sydgrense ligge åpen.

Da innså Ludendorff og Hindenburg at krigen for enhver pris måtte bringes til avslutning. Den 29. september krevde generalstaben "øyeblikkelig avsendelse" av fredstilbud, og gjentar kravet 3. oktober. Men militaristene visste at med dem ville de allierte ikke slutte noen avtale, og derfor satte Ludendorff, som hadde vært Tysklands faktiske diktator, all sin energi inn på at riksdagsflertallet i Tyskland skulle komme til makten. Altså: systemskiftet i Tyskland, overgangen fra keiserlig-militaristisk enevelde til parlamentarisme, ble drevet igjennom av hensyn til fredsforhandlingene nettopp av de folk som etterpå sa at de kunne ha vunnet krigen om ikke de var blitt dolket i ryggen!

Lenge før revolusjonen, ja lenge før innføringen av et parlamentarisk styre, da folket ennå var lullet inn i seiersdrømmer, så den militære ledelse (og keiseren) at krigen var tapt. Så skjøv de regjeringsansvaret over på de menn som skulle overta fallittboet, og formelig tvang dem til å søke våpenstillstand. Først da, idet bindet ble revet fra det politisk naive tyske folks øyne og det plutselig så ned i avgrunnen, begynte ureligghetene innenfor marinen, armeen og sivilbefolkningen; mytteriet på krigsskipene som innledet dem, begynte først 28. oktober.

Ikke lenge etter lot det tyske folk seg innbille at det var hjemmefronten som sviktet og svek, at nederlaget skyldtes marxisters og jøders revolusjon osv. Sannheten var at Tyskland var slått militært i bunn og grunn og ikke hadde en chance til annet enn å holde det gående noen måneder til, på bekostning av hundretuseners liv. Denne gang skal det ikke bli mulighet for en slik legendedannelse. Denne gang skal også det militære sammenbrudd bli uomtvistelig.

vVv

Et varsel, o, en appell.

Deutsche Allgemeine Zeitung skriver om Tysklands forsyningsproblem: "Det som bekymrer oss mest er hvordan vi skal få tilstrekkelige mengder kjøtt og fett. Vi er ikke lenger i samme gunstige stilling som forrige vår da vi ennå kunne ta med i våre beregninger forsyninger fra øst. Behovet må nu tilfredsstilles fra land som hittil har vært forholdsvis godt stillet". Siste setning er uthøvet av oss. Ingen vil vel være i tvil om hva den betyr for befolkningen i de ennå okkuperte områder. Selv om imidlertid krigen blir bragt til avslutning i Europa før følgene av den sterkt forverrede forsynings situasjon i Tyskland har gjort seg gjeldende med full tyngde hos oss i form av reduserte tilførsler og økede rekvisisjoner av fisk, kjøtt og jordbruksprodukter, må vi være forberedt på en vanskelig ernærings situasjon i den første tid etter krigen. Det er mange land som skal forsynes og transporten tar tid. Derfor er

det i år mer maktpåliggende enn noen sinne at bønder og parselldyrkere driver mest mulig ut av jorden. Bønder og jordbrukere kan best støtte de alliertes planer i 1944 ved å dyrke mest mulig denne sommer! - Gjør det i håpet om at det norske folk denne gang alene skal nyte godt av høsten!

vVv

Utdrag av fødkjent NS-statsbudsjett for terminen 1943/44.

1020. Norske Krigsfrivillige	70.000.-
1025. Tilskott til nasjonal samling m.m.	6273.400.-
1030. Hirdens våpenopplering	400.000.-
1033. Direktoratet for spesialorientering	380.000.-
1034. Tilskott til Nordmannsforb.	277.500.-
1035. Ymse utgifter for eiendommer under administrasjon av Førerens og Ministerpres. kans.	2509.600.-
1036. Særskilte bygge- og sikringstiltak under Førerens og Ministerpresidentens kanselli	480.000.-
1040. Likvidasjonsstyret for inndratte forluer:	
1. Lønninger	301.000.-
2. Kontorutgifter	20.000.-
3. Porto, telef., telegr.	15.000.-
4. Hus, lys, varme	24.000.-
5. Reiseutg.	35.000.-
	<u>395.000.-</u>

N.S.B. er budsjettert med et underskudd på kr.. 22.064.000.-

vVv

Nazi-"bispen" Lars Frøyland, Oslo, dro til Kristiansand i påskehelgen og tiltvang seg gudstjenesten i domkirken 1. påskedag. Det måtte bare litt over 100 i den store kirken og en del gikk straks de skjønnte hva slags gudstjeneste det var. Bisse ble av politiet fratatt legitimasjonskort!

Pastor Einar Vilhelmsen er nu blitt forvist for 12. gang på 2 år.

vVv

Journalist Jacob Røken Ødegaard, det nazifiserte NTB.s korrespondent i Stockholm er arrestert av det svenske politi og dømt til 5 måneders straffarbeid for spionasjevirksomhet. Han har vært fanatisk nazist siden 1933 og var før krig en medlem av Norsk nasjonalsosialistisk arbeiderparti som bekjente seg til Hitlers førerskap.

Astrid Døyle-Dollis-Dahlgren, den beryktede gestapoagent som for en tid siden forlot landet etter å ha giftet seg med svensken Dahlgren, er arrestert for spioneri av det svenske politi under forsøk på ulovlig å komme over grensen fra Sverige til Norge.

vVv

"Norsk Arbeidsliv"

som nazistene startet med brask og bram som organ for den faglige landsorganisasjon, skal fra 1. april være lørdagsbilag til "Fritt Folk", som i den anledning hever abonnementsprisen.

vVv

Dette er det "statsbærende" partis "ELITE"!

På Sjusjøen Høyfjellshotell har en rekke fremtredende NS-folk holdt til i noen tid med det resultat at hotellets eier har måttet rekvi-rere tysk politi fra Lillehammer for å se på "slagmarken". Både de norske og tyske gjester på hotellet er blitt forulempet av NS-folkene. Blant dem som har gjort seg særlig bemerket ved fyll er hirdsjef Møystad og en frontkjemper Røgenes, som har sprunget rundt i korridorene om natten, sparket til dørene, knust lamper og slått i stykker bord og stoler. Umiddelbart etter ble "hirdsjefen" permittert og "føreren" selv overtok kommandoen over "eliten".

vVv

Mange arrestasjoner i Farsund.

I siste uke av mars ble det arrestert ca. 40, blant dem følgende kjente Farsundsfolk: skipsrederne Gunnar Brøvig, Arthur Lundegaard, Gunsten Stray, pastor Sverre Brekke, skipsfører Jakob Frøyland, kinobestyrer Frithjof Høyland, hans bror handelsreisende Jacob Høyland og dennes sønn kino-assistent Frode Høyland og tannlege Nils Grønn. Noe tidligere ble overlege Leif Lyng Pettersen arrestert.

vVv

"Ordfører" Fritz Jensen har tross revisors gjentatte protester nektet å levere bilag for sine formidable representasjonsutgifter. Jensen truet revisor med avskjed hvis han gjorde mer kvalm om de manglende bilag. Nu har imidlertid "Innenriksdepartementet" som ikke er særlig begeistret for Jensen og hans mange kunster, pålagt "ordføreren" å levere bilag.

Holmenkolbanen måtte nylig ut med kr. 100 000 til frontkjemperne. De gamle medlemmer av styret protesterte, men NS-medlemmer er i flertall.

vVv

Irmas forlis. Når vi på ny kommer tilbake til hurtigruteskipet Irmas forlis i forrige måned, er det for å gi folk bevis for og innblikk i hvor kynisk tyskerne utnytter den tragiske senkning til egen fordel og hensynsløs propaganda. Noen dager etter senkningen ble i farvannet observert en rekke tyske småbåter som kastet ut svære dukker og satte ut flåter med folk og dukker ombord. - En større båt utstyrt med lyskastere og filmapparater hadde i mellomtiden plasert seg i god posisjon. - Så kom redningsarmadaen i form av tyske forpostbåter som under kraftig ildgivning fra alle kanoner "entret" krigsskueplassen. Etter en tilsynelatende kraftig batalje, ble kampen avsluttet med overlegen tysk seier og fienden jaget ynkelig på flukt. Midt under den heteste kampen og i "granatregnet" fra "fiendens skyts" utførte de tyske matroser med allerstørste fare for sine liv en enestående redningsdåd og trakk den ene dukke etter den annen opp av sjøen, bort fra "den visse død". - Her kan da hele verden få overbevise seg om hvilket heltemot de tyske matroser legger for dagen oppe i "Nordishavet" og hvor taknemmelig det norske folk må være som har slike tapre og oppofrende redningsmenn til "Beskyttere".

vVv

Påskëproklamasjon, 28. mars 1940, fra Den tyske Arbeidsfrontsleder Robert Ley. - Krigen er ingen motsetning til freden. Krigen er derimot en særskilt uttrykksform for den evige kamp som finner sted mellom mennesker og nasjoner. Alt hva menneskene ønsker å oppnå, hva de begjærer og hva de lengter etter må de erobre og tilkjempe seg gjennom den hårdeste innsats. Når fredens midler ikke lenger strekker til, må nasjonene gripe til krigens våpen for på den måte å løse de oppgaver som Vår Herre har tildelt dem. Nasjoner som lever i "evig fred" mister sin mandighet. Krigen er derfor ikke en Guds svøpe men tvertimot en Guds velsignelse. Krigen er ikke en straff fra himmelen, men en evig fornyelseskilde som frembringer nye slekter. - Dette er en herlig nasjonalsocialistisk forkynnelse som vi i forbindelse med krigspåskén 1940 roper ut for vårt folk og for hele verden.

Slik taler en av nasjonalsocialismens fremste ledere. Slik er nasjonalsocialismen. Kan du la være å delta i kampen mot denne pest? Benytter du hver anledning - stor eller liten - til i handling å bekjempe nazismen og alt dens vesen? Det er ikke nok å kalle seg "jössing". Det er ikke nok å hylle dem som kjemper. Det er ikke nok å føle deltagende med dem som pines og tortureres i fengsel og konsentrasjonsleir. Det er ikke nok! Vi er i krig! Du må selv ta kampen opp, - på kontoret, på arbeidsplassen, - overalt i det daglige liv. Vær våken, tenk deg om og du vil alltid finne høve til en innsats som svekker fienden!

FOR FRIHET og FOLKESTYRE

FOR RETT og RETTFERD.